

't ROS BIEKE

Een uitgave van de Koninklijke Imkervereniging De Rosse Bie v.z.w.

Jaargang 47 nr.: 3

mei – juni 2023

Verantw. Uitgever : H. Braet

Oude dijk 35

2300 Turnhout

Inhoud

Van de bestuurstafel

Fotowedstrijd

Jaarlijkse BBQ

Onze nieuwe website !

Lidgeld voor 2023

A-B-C-D leden met opties!

Hallucinante honing.

Maskerbijen

Te noteren

Ledenvergaderingen.

Activiteiten 2023

Gezegde

Waarom meer bijen niet altijd beter is

De nieuwe speurhond heeft vleugels.

Een culturele bibliografie van de honingbij.

⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘

Afbeeldingen

Kamal aan het werk

Bijenstand

Gemerkte koningin

De Maskerbij

Voor – en zijaanzicht van de Maskerbij

Bijen en concurrentie

Honingbij op Verbena bonariensis

Honingbij op daslook

Honingbij op reigersbek

Overname van artikels is toegestaan mits schriftelijke toelating.

Fotowedstrijd

Naar aanleiding van World Bee Day op 20 mei starten we opnieuw met een FOTOWEDSTRIJD.

Het Vlaams Bijeninstituut richt na 3 jaar opnieuw een fotowedstrijd in. Heb je mooi eigen fotomateriaal over bijen, doe dan een gooi naar de mooiste foto. Inzendingen kan je richten aan info@vbi.vlaanderen en dit ten laatste op 19 mei om 12:00 uur.

Eerste prijs is een geschenkenmand ter waarde van 100 €.

Het reglement vindt u als bijlage in de (VBI) e-mail.

Onze **jaarlijkse BBQ** komt er spoedig aan op zondag 11 juli vanaf 15.30 u aan de bijenhal.

Daar de traiteur graag op voorhand weet hoeveel personen er aan deelnemen, graag uw komst bevestigen door een mailtje te versturen naar luc.pauwels@derossebie.be

Eten en drank voor 20€/persoon, (kinderen 10€)

Nieuwsflash!

We hebben onze website volledig vernieuwd. Ontdek onze frisse look op www.derossebie.be. Leden vinden hier alle vertrouwde informatie, maar dan in een moderner en aantrekkelijker ontwerp met een duidelijke structuur. Alle activiteiten van het jaar worden opgelijst. Als je dat wil, kan je ook je email adres achterlaten, zodat we je sneller kunnen bereiken. We bieden nog steeds de mogelijkheid aan onze leden die hun honing willen verkopen via onze website. Geïnteresseerd? Stuur gewoon een berichtje naar info@derossebie.be. Bezoek snel onze website, we kijken ernaar uit om je daar te verwelkomen!

Lidgelden voor 2023

- **VBI**: Vlaams Bijeninstituut; **KonVIB**: Koninklijke Vlaamse Imkersbond; **APIF**: Antwerpse Provinciale Imkers Federatie (vroeger : AVIB)

Tarieven voor het lidgeld 2023 blijven ondanks dat alles opslaat ongewijzigd. :

- **A-lid: VBI + verzekering+ Rosse Bie + BeeTV = 30 €**
- **B-lid: Konvib + verzekering + APIF + Rosse Bie + maandblad = 28 €**
- **C-lid: VBI (zonder verzekering) + Rosse Bie + BeeTV = 20 €**
- **D-lid: Rosse Bie (zonder verzekering) = 5 euro**

OPTIE 1: u wenst het Ros Bieke per post te ontvangen = **+ 6 € extra**

Vermelding: naam + A,B,C of D-lid + RB + aantal ingewinterde volkeren

OPTIE 2: u bent A of C-lid en wenst het maandblad van de KONVIB te ontvangen per post = **+ 30 € extra**

Vermelding: naam + A of C-lid + maandblad + aantal ingewinterde volkeren

OPTIE 3: u was in 2022 lid van het VBI en betaalde in 2022 ook voor het maandblad van de KONVIB, zij krijgen van het VBI een korting op het maandblad en moeten slechts **12 € extra** betalen voor toezending van het maandblad ook in 2023

Vermelding : naam + A- of C-lid + maandblad + aantal ingewinterde volkeren

OPTIE 4: B-leden met adres in Nederland betalen **38 €**

Vermelding : naam + B lid

OPTIE 5: Leden met adres buiten België en die het Ros Bieke per post willen ontvangen betalen **14 € extra**

Vermelding : naam + B, C of D lid + RB

Lidgelden storten op rekening BE24 9731 1250 1038

met mededeling: naam , A, B, C of D-lid + RB en/ of + MB

Hallucinante honing

Foto's **Marcel Bakker** - Tekst **Thijs Peters**

‘De Grieken beklommen het gebergte en legerden zich in een aantal dorpen waar een grote voedselvoorraad was. Er waren veel bijenkorven en alle soldaten die honing aten, verloren hun verstand, moesten braken, kregen diarree en konden geen van allen rechtop blijven staan. Degenen die er maar weinig van gegeten hadden, leken zwaar beschonken. Wie er veel van had gegeten, leek krankzinnig.’

Xenophon, De tocht der tienduizenden, 401 voor Christus

*Özcan Demirağ, een imker in de bergen van Oost-Anatolië, is bekend met de symptomen die de soldaten 2.400 jaar geleden ondervonden. Met de meeste honing die hij uit zijn raten haalt, is weinig mis, maar zeker in het begin van het seizoen moet hij oppassen. Als de zwermen bijen in de lente ontwaken, staan in de bergen aan de kust de rododendrons in bloei. De nectar van zowel de paars bloeiende (*Rhododendron ponticum*) variant als die met gele bloemen (*Rhododendron Luteum*) bevat gif.*

Op zonnige droge lentedagen strijken de bijenvolken massaal neer op de rododendrons en nemen het, zelf immuun voor de giftige nectar, mee naar hun korven. Afhankelijk van het weer en hoe snel de andere planten in bloei staan, bevatten de eerste raten van het jaar minder of meer grayanotoxine, zoals het gif uit de rododendron heet. Zelfs de lokale beren zijn er niet tegen bestand. ‘De beren die ervan hebben gegeten, gaan in een koude beek liggen tot het effect weg is’, zegt Demirağ.

Een gevaarlijk goedje dus, maar zoals met bijna elk gif heeft ook de deli bal (gekke honing) positieve effecten, als die met mate wordt ingenomen. Zo kan de honing in kleine hoeveelheden zijn diensten bewijzen als het viagra van de oudheid of als natuurlijke bloeddrukverlager.

En dan is er nog het hallucinerende effect. Adrienne Mayor, een klassiek historicus verbonden aan de universiteit van Stanford, houdt de mogelijkheid open dat de beroemde Griekse orakels van Delphi en Pythia in trance raakten met behulp van de honing. En tot in de 18de eeuw duikt de honing in Frankrijk op als miel fou. Daar werd het toegevoegd aan drankjes om in een roes te raken.

Ook vandaag is de honing nog in trek. Deli bal kost omgerekend 50 euro per kilo, tegenover 35 euro voor de ‘normale’ toch al vrij kostbare honing uit de regio. Wie het kopen wil, kan ervoor terecht bij winkels die vaak een apart blik onder de toonbank hebben staan.

Kemal Ugurlu aan het werk.

De lokale bevolking noemt het deli bal, wat zoveel betekent als 'gekke honing'. Imker Özcan Demirağ en zijn vriend Kemal Ugurlu uit het dorp Findikli in de buurt van Rize focussen liever op de gezonde bijwerkingen en houden het op 'medische honing'.

De kafka's, de superbijen van de regio, zijn efficiënter in het winnen van nectar uit de rododendrons. Imkers hebben de koningin gemarkeerd.

De maskerbijen (bron: vlaamsbijeninstituut.be)

Geslacht	Maskerbijen
Soortnaam	
Species	Hylaeus
Familie	Colletidae
Sub-familie	
Genus	Hyleus
Vliegperiode	Midden mei tot begin september
Lengte man	4-9mm
Lengte vrouw	4-9mm
Foerageergebied	Zeer beperkt
Nestkeuze	Holle houten ruimtes bv. bamboe, gaten in hout, holle braamstengel

Leefgebied
zandgronden

Heidegronden, bosranden, stadstuinen, schrale

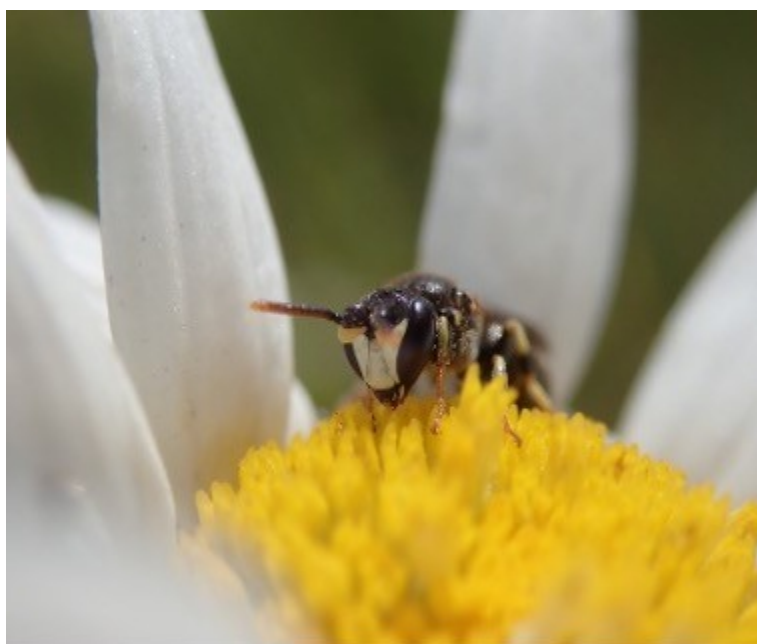

foto Winfried Vertommen

Sociaal gedrag

Solitair

Bloemvoorkeur

Zandblauwtje, braam, peen, boerenwormkruid

Voorkomen

Algemeen

Zeldzaamheid 13 soorten staan op de rode lijst (38%)

Omschrijving

Deze relatief kleine bijen zijn “makkelijk” te herkennen aan hun wit/gele masker, dat bij de vrouwtjes veel kleiner is dan bij de mannetjes.

De meeste soorten hebben een glanzend zwart achterlijf met weinig tot geen beharing.

Enkele soorten zoals bv de rode maskerbij hebben een verkleuring op het achterlijf.

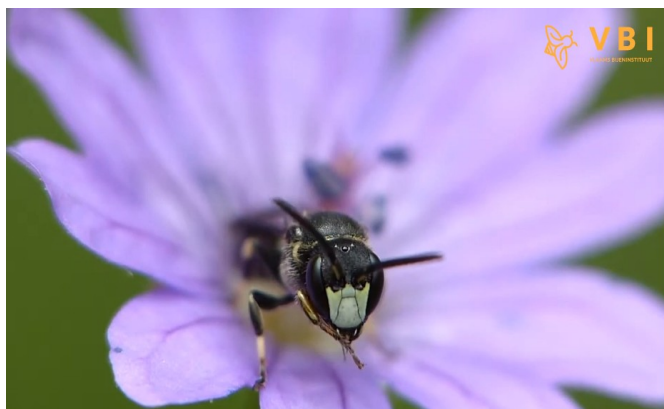
Deze bijtjes hebben ook een bepaalde geur als je ze vastneemt. Ze ruiken dan een beetje naar citroen.

Waar vele bijen hun stuifmeel verzamelen op hun poten of buikschuier, beschikken de maskerbijen over een krop.

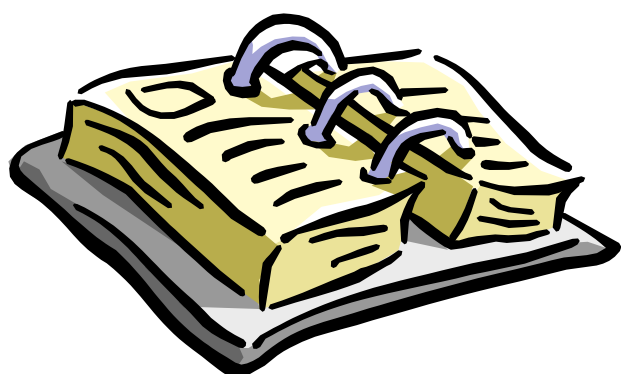
Deze maskerbijen hebben holle stengels nodig voor hun nesten, en hun foerageergebied beperkt zich soms tot de braamstruik waar zij op leven.

Parasieten

Geen gekende parasieten.

TE NOTEREN

Tip:

Om het niet te vergeten,
Noteer nu op uw kalender
en / of agenda.

Op zondag 11 juni 2023 : 15,30 uur
in de Stadsboerderij, Veldekensweg 10 te Turnhout aan de bijenhal
Jaarlijkse BBQ

Op zaterdag 24 juni 2023 en op zaterdag 15 juli 2023 om : 14,00 uur
Slingerdagen 3 en 4

in de Klein Engelandhoeve, Klein Engeland 29 te Turnhout : Slingerlokaal

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Datum	Activiteiten 2023
di. 06 juni	Bestuursvergadering
zo. 11 juni	BBQ op de stadsboerderij van, Turnhout
za. 24 juni	Slingerdag 3
za. 15 juli	Slingerdag 4
di. 05 sep.	Bestuursvergadering
do. 14 sep	Ledenvergadering : Was en waswafelen
do. 12 okt.	Ledenvergadering : ?
di. 07 nov.	Bestuursvergadering
do. 09 nov.	Ledenvergadering :
do. 14 dec.	Ledenvergadering

Gezegde

- Bijen zijn per definitie bij,*
- *Maar ze laten wel eens een steekje vallen.*

Kadé Bruin (1915 - 1985)

Waarom meer bijen niet altijd beter is

Door : Paulien 12 aug. 2022

We horen al jaren dat het slecht gaat met de insecten, en ook met de bijen. Extra bijenkasten plaatsen lijkt daarom misschien een goed idee. Toch kan de honingbij de wilde bij juist verdringen. Hoe zit dat precies? En hoe kunnen we de wilde bij een wél handje helpen?

We vinden het vaak leuke, zoemende beestjes die we graag verwelkomen in de tuin of op het balkon. Maar bijen en andere bestuivers hebben we vooral ook nodig: ze hebben een onmisbare functie in het ecosystemen en onze voedselvoorziening. Ze spelen een belangrijke rol bij de voortplanting van planten en gewassen. Die bestuiving gebeurt voornamelijk door de wilde bij. Nederland kent meer dan 360 soorten wilde bijen die onderling enorm

variëren: dat zijn grote bijen, kleine bijen en bijen die maar één specifieke plantensoort bestuiven, zoals de bosbesbij. Maar de wilde bijen hebben het moeilijk in Nederland : 55% van de soorten wordt in Nederland bedreigd of is al uitgestorven.

Bijen zijn belangrijk voor de bestuiving van wilde planten en landbouw-gewassen

Bijenconcurrentie

Honingbijen zijn óók bestuivers. Ze gaan op zoek naar nectar in bloemen, en maken in hun bijenkast daar honing van. Die bewaren ze als voorraad voor de winter. Honingbijen bestuiven tijdens hun zoektocht naar nectar ook bloemen. En dat lijkt positief, maar is het niet per se. Honingbijen lijken namelijk wel minder

goed te bestuiven. Wilde bijen kunnen zorgen voor meer variëteit en een grotere opbrengst in gewassen. Ook Theo Zeegers, insectendeskundige bij Stichting EIS, kenniscentrum voor insecten, maakt zich zorgen: "De wilde bijen hebben het

moeilijk in Nederland. Dat heeft een paar grote hoofdoorzaken: verdroging, vermesting, verzuring van de bodem, verstedelijking en het gebruik van pesticiden. Door stikstof en langdurige droogte wordt het landschap eentoniger: met meer gras en minder bloemen. En die schaarse bloemen moet de wilde bij ook nog eens delen met de honingbij."

Honingbij is veeteelt

En de honingbij is een ander beestje dan de wilde bij, vertelt Theo: "Een honingbij is eigenlijk veeteelt. Net zoals dat we in Nederland koeien hebben omdat mensen ze fokken, hebben we ook honingbijen dankzij menselijke activiteit." En die honingbij heeft andere eigenschappen dan de wilde bij. "Veel wildebijensoorten zijn alleen in bepaalde periodes actief, bijvoorbeeld aan het begin van de bloesemtijd of juist aan het einde. De honingbij is juist jaarrond actief." En waar de wildebijensoorten vaak kieskeurig zijn als het gaat om welke bloemen ze bezoeken, zijn honingbijen alleseters. Ze hebben daarmee een belangrijke voorsprong op de wilde bij.

Daar komt nog bij dat honingbijen altijd met veel zijn. Theo: "Wilde bijen leven solitair, dus in hun eentje. Maar honingbijen worden gehouden in volken van tien- tot veertigduizend werksters. Ongeveer de helft van dat volk vliegt ergens rond buiten de kast. Dus bij elke bijenkast vliegen er ongeveer 20.000 werksters in de buurt. Honingbijen zijn over het algemeen ook groter dan wilde bijensoorten, dus tegen zoveel overmacht is de wilde bij niet bestand."

Honingbijen leven in volken met tot wel 40.000 werksters

Honingbij verjaagt wilde bij

Om te meten hoe groot die invloed van de honingbij nu in werkelijkheid is, heeft EIS onderzoek gedaan bij een heidegebied van Defensie. "Heide is een goed landschap om dit te onderzoeken," vertelt Theo. "Er bloeit maar één soort bloem, dus zowel honingbijen als wilde bijen moeten het daarmee doen. We zagen dat hoe dichter je bij de bijenkasten kwam, hoe minder wilde bestuivers er waren. Dat betekent dus dat honingbijen de wilde bijen wegjagen."

Bijenkasten plaatsen is dus lang niet altijd een goed voor de natuur. "Vergis je niet," zegt Theo. "Voor commerciële honing worden soms duizenden bijenkasten jaarrond neergezet naast een natuurgebied, zoals dat nu bij de Biesbosch gebeurt. Dan heeft het een grote invloed op de omgeving. Daarom is het beste om kleinschalig te imkeren, en bijenkasten alleen te plaatsen op plekken waar en momenten waarop de wilde bij minder actief is.

Wilde bijen beschermen

De wilde bij heeft het dus moeilijk in Nederland. Hoe erg is dat eigenlijk? Theo: "Voor de bestuiving van wilde bloemen maar ook voor landbouwgewassen is de honingbij geen acute bedreiging. Ook honingbijen bestuiven tenslotte gewassen, alhoewel variëteit in bijen wel belangrijk is. Maar de achteruitgang van wilde

soorten is wél een teken aan de wand dat het niet goed gaat met de natuur. Dat drijft mij: De achteruitgang van bijen, hommels, zweefvliegen en andere insecten laten zien dat ecosystemen niet meer functioneren. Daar zit het probleem. De honingbij maakt het de wilde bij alleen extra moeilijk "

Daarom is het belangrijk om de eerst de grootste gevaren voor de Nederlandse natuur aan te pakken. Theo: "Bijen komen voor in open habitats: op graslanden en heiden. Maar onze open terreinen groeien dicht vanwege de stikstof. En onze weidegebieden zien er op het oog wel groen uit, maar zijn in werkelijkheid eentonig 'grasfalt' geworden. Dankzij die stikstofdeken groeien er veel minder kruiden en bloemen waar de wilde bestuivers van leven." Om dat aan te pakken, moet er veel gebeuren. "Daar ligt een grote taak voor de overheid. Als burger kun je daarom vooral invloed uitoefenen door je stem te laten horen."

Geen gif gebruiken

Een andere gevaar voor insecten zijn pesticiden, de zogenaamde neonicotinoïden. Die worden in de landbouw gebruikt, maar helaas ook in de meeste tuinplanten. "Als je dus een gangbaar 'bij- of vlindervriendelijk' plantje koopt bij een gemiddeld tuincentrum, koop je eigenlijk een plantje vol bijengif," vertelt Theo. "Niet doen dus, koop liever biologische tuinplanten. Het is vaak even zoeken, maar wel de moeite waard."

En honing, kunnen we dat nog wel met een gerust hart kopen? "Je kunt als consument nadenken wat je eigenlijk wil," zegt Theo. "Grootschalige imkerijen zijn bedrijven die gewoon keihard geld willen verdienen. De kasten staan op hun eigen grond, maar de bijen halen de nectar op een nabijgelegen natuurgebied. Er zijn ook kleinschalige, hobbymatige imkerijen die honing maken. Zij hebben veel minder invloed op de omliggende natuur."

Met minder tegels en meer gifvrije bloemen help je de bijen

Zelfs de wilde bij helpen

Wat kun je als consument doen om wilde bestuivers zoals bijen te helpen?

- Droogte, stikstof, bestrijdingsmiddelen: de gevaren voor insecten zijn vooral een politiek probleem. Red de bij met een stem op een gepaste partij!
- Gebruik geen pesticiden in je tuin, en koop ook geen planten en zaden met pesticiden. Kies dus voor biologische tuinplanten.
- Laat je tuin een beetje verwilderen en wip die tegels uit je tuin. Zo creëer je meer schuilplekken voor bijen en andere insecten.
- Nog meer schuilplaatsen creëren? Maak een insectenhotel
- Zorg voor een gespreide bloei, oftewel een 'bijenboog'. Kies dus verschillende planten zodat je van het vroege voorjaar tot diep in de herfst altijd bloeiers hebt.
- Eet je graag honing? Vermijd commerciële honing uit de supermarkt. Kies het liefst honing van een kleinschalige, duurzame imkerij.

De nieuwe speurhond heeft vleugels

door Jef Van Hoofstat

Bijen moeten voortaan drugs opsporen in de haven.

Speurders onderschepten vorig jaar 64,5 ton cocaïne in de haven van Antwerpen: een nieuw jaarrecord. De douane denkt ook aan innovatieve

manieren om de drugssmokkel te bestrijden. 36 honingbijen moeten het nieuwste wapen in “de war on drugs” worden.

Naast de 64,5 ton cocaïne – goed voor een straatwaarde van 7,5 miljard euro – werden ook 14,5 ton hasj, 336 kilogram marihuana, 446 kilogram heroïne en 7,7 ton precursoren (grondstoffen voor synthetische drugs) in beslag genomen. Daarmee blijft de haven van Antwerpen de Europese koploper in drugsvangsten.

De drugsmaffia wordt steeds inventiever. ‘Ze is heel innovatief’, zegt Kristian Vanderwaeren, administrateur-generaal van de douane. En dus kan de douane niet achterblijven. Ze koopt bijvoorbeeld meer scanners en zet in op artificiële intelligentie. Maar het opvallendste plan is dat om insecten in te zetten.

Tong uitsteken

‘Dat is niet onlogisch’, zegt insectenexpert Peter Berx. ‘Hun hele levenswijze is gebaseerd op geur : zo herkennen ze hun vrienden, hun vijanden, hun eten. De honingbij ruikt bijzonder nauwkeurig. Tot op een miljardste deeltje’, zegt de entomoloog. ‘Nog honderd keer beter dan een hond.’ Bij de Duitse en Engelse politie lopen soortgelijke projecten met honingbijen. ‘Die soort is de meest voor de hand liggende omdat ze toch al door mensen gekweekt worden en altijd op voorraad zijn.’

De diertjes kan je ook gemakkelijk trainen, bewees een Brits bedrijfje al. ‘Het zet de bijen daarvoor vast in een kleine cassette. Ze worden blootgesteld aan lucht waarin cocaïnegeur wordt geblazen, terwijl ze tegelijk suikerwater krijgen. Na vier keer associëren ze die geur al met eten, en steken ze als in een pavlovreactie hun tong uit.’

In een kruimeldief

Om drugs in een containerschip op te sporen worden 36 bijtjes in een apparaat gestoken dat lijkt op een kruimeldief. Het zuigt lucht aan waarin een detector controleert of ze hun tong uitsteken. Als dat het geval is bij pakweg 30 bijen, heb je prijs en kan je grondig controleren. In theorie kan je hetzelfde systeem ook gebruiken voor de detectie van explosieven of longkanker.

Er is natuurlijk de beperkte levensduur van bijen (4 tot 5 maanden), maar dat hoeft volgens Berx geen groot obstakel te zijn. ‘De training duurt maar een paar uur, voor een drugshond is dat al snel een half jaar. Als je een bijenkast met 30.000 bijen hebt, zijn een paar nieuwe bijtjes dus snel getraind. Hier zit

zeker muziek in.' Of de bijen daar geen last van hebben? 'Dat valt best mee. Ze zitten inderdaad vast, maar ze worden niet gedood en lijden geen pijn. En daarna mogen ze weer gewoon naar de korf', aldus Berx.

De douane beslist vandaag wie het bijenproject gaat leiden en hoeveel middelen ze ervoor vrijmaakt.

Een culturele biografie van de honingbij

door : CHRIS DUTRY

We wisten al dat honingbijen bijzondere wezens wa-ren, maar sinds we Het lied van de honing van de Zwitserse auteur Ralph Dutii lezen, beseffen we hoezeer bijen en honing in het verleden de wereldliteratuur en -poezie hebben befvloed. Daardoor is dit boekje zowel in-teressant voor imkers als literatuurliethebbers. Opmerkelijk is dat de grote auteurs uit de wereldgeschiedenis - van Augustinus tot Tolstoj - zelf fervente imkers waren. Onze eigen Maurice Maeterlinck, Nobelprijswinnaar Literatuur, schreef in 1901 La vie des abeilles dat de nieuwe inzichten over deze diertjes samenbracht. Aan het einde van dit bij-enboek word je overigens getrakteerd op een kleine bloem-lezing uit bijengedichten van alle tijden. Wie minder poetisch is ingesteld, komt echter ook aan zijn trekken. Als een nijvere honingbij heeft de auteur allerlei interessante en vaak verbluffende weetjes verzameld over het leven van de bijen, hun producten en hun communica-tie- en organisatievermogen. Hoe de mens tot halfweg de zeventiende eeuw dacht dat de bijenkorf door een bijen-koning werd geleid. De bijenkorf werd als een soort model-staat gezien, maar dat die ook

matriarchaal kon zijn, paste niet zo goed in de toenma-lige opvattingen. Verder zou het nog tot na de Tweede Wereldoorlog duren eer diergedrags-wetenschapper Karl von Frisch over de 'danstaal' van de bijen publiceer-de. Vanzelfsprekend heeft Dutii het ook over de huidige bijensterfte en de vele mogelijke oorzaken, van mijten tot pesticiden. Toch moet dit ons van het hart: we lazen wel over de

beruchte Afrikaanse *killer bees*, maar nergens vonden we iets over de bij imkers bekende Buckfastbijen. Dat bijenras werd geselecteerd uit zachteardige bijen na de Eerste Wereldoorlog door breeder Adam van de Engelse Buckfastabdij. Hij was daartoe verplicht nadat alle zwarte inheemse bijen uit zijn korven door een ziekte waren uitgeroeid en hem nog slechts ingevoerde Italiaanse bijen restten. Die laatste heeft hij nadien gekruist met darren van overblijvende inheemse bijen. Later herhaalde hij dat met andere bijenrassen om uiteindelijk tot de zachteardige Buckfastbijen te komen.

Hopelijk kan het lezen van dit bijenboek jong en oud inspi-reren om minstens voor een bijenvriendelijke tuin te zorgen door een perceeltje bijenvriendelijke bloemen in te zaaien of een bijenhotel te installeren. En, waarom niet, zelf imker te worden. Zo kunnen we misschien nog vermijden dat we straks, zoals in China, jonge werklozen moeten inzetten om met een penseeltje fruitbloesems te bevruchten. Wie dit boek leest zai bij het proeven van honing, telkens dankbaar denken aan de duizenden bijen die daar vele uren en kilometers voor gevlogen hebben. Al mag dat even-goed bij het eten van een heerlijke appel of pee

- Het lied van de honing.

Een cultuurgeschiedenis van de bij, Ralph Dutii, Cossee, 18,90 euro

